

Севастьянова О. А. Шляхи подолання труднощів у дітей-ліворучок в процесі оволодіння грамотою / Севастьянова О. А. / Система надання освіти дітям з особливими потребами в умовах сучасного навчального закладу : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Лисичанськ 14 грудня 2016 року). – Лисичанськ : ВП «ЛПК ЛНУ». – Лисичанськ : ФОП Пронькіна К. В. – 2016. – С. 128-129.

ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ ТРУДНОЩІВ У ДІТЕЙ-ЛІВОРУЧОК В ПРОЦЕСІ ОВОЛОДІННЯ ГРАМОТОЮ

В Національній доктрині розвитку освіти України визначається, що основним завданням нової школи України ХХІ століття є формування культурної, гармонійно розвинутої особистості, здатної реалізувати свій інтелектуальний і особистісний потенціал. Завдання школи полягає в тому, щоб надати дітям можливість пошуку своєї індивідуальності, розвитку особистості. 1985 року в Луганську відбулася перша всесоюзна міждисциплінарна конференція «Охорона здоров'я ліворуких дітей», де було затверджено принцип дбайливого ставлення до ліворуких дітей і їхнє право на ліворуке письмо.

Ліворукість — не забаганка, не дивацтво окремої людини й не порок розвитку, а трохи інша організація роботи півкуль головного мозку, коли домінує права (у правшів — ліва) півкуля. Сьогодні про це знають, напевно, всі. Статистика свідчить, що з кожним роком кількість ліворуких людей на земній кулі збільшується. Сучасна педагогіка виділяє проблему навчання ліворуких дітей у школі та їх виховання у шкільному колективі та в родині. На даний час цією проблемою займаються такі учені, як А.П. Чупріков, М.М. Безруких, Т.А. Доброхотова, С. Спрінгер, Г. Дейч, М.Г. Князева, В.Ю. Вільдавський та ін. Проблема є однією із серйозних та актуальних. Хоча останніми роками школа відмовилася від практики переучування ліворуких дітей, це не вирішує проблему. Завдання вчителів і батьків – створити максимально комфортні умови для навчання та виховання ліворукої дитини з

метою збереження її здоров'я й реалізації її можливостей і здібностей. У таких дітей значно більше часу іде на приготування уроків. Особливо важко їм виконувати письмові завдання. Рука на мізинці іде по рядку, звісно, закриваючи написане. Це нераціональний спосіб письма. За такого письма частіше спостерігаються графічні й орфографічні помилки.[2,с.33] письма. Ліворуким дітям, які зазнали „переучування”, значно частіше доводиться відчувати шкільні „страхи”, пов’язані з невдачами у класі (колективі, групі), зауваженнями, доганами з боку дорослих (учителів, вихователів, батьків). Наслідками таких переживань у дітей стають прискорене серцебиття, астматичні приступи, посилене потовиділення, тремтіння рук, голосу, інколи їм сняться жахливі сни, пов’язані зі шкільними неприємностями. Брак відпочинку вночі позначається на загальній життєдіяльності дитини, її емоційному стані, з’являється роздратованість. Внаслідок переучування в дитини можуть виникати неврози у вигляді нав’язливих станів. Дитина не може позбавитися думок про свою ліворукість, неповноцінність, постійно перебуває у стані тривожного очікування невдачі, що програмує подальші поразки й призводить до погіршення навчання.

У процесі вивчення кожного елемента літери не потрібно примушувати дитину самостійно шукати траєкторію руху, не можна діяти за принципом механічного копіювання. Важливо не лише роз’яснити, де починати, куди вести, де закінчувати, а й повторити цю інструкцію, щоб дитина змогла собі подумки продиктувати її за потреби. Можна разом із дитиною виконати і прокоментувати траєкторію руху в повітрі. Крім того, доцільно позначити точки початку руху (опорні точки), проаналізувати, з яких частин складається літера, побачити кожен частину, визначити точку початку руху і його траєкторію. Для кращого засвоєння написання літер можна використовувати картки для кожної літери, які дома можна покласти під скло на письмовому столі або наклеїти на картон і зробити таблицю написання літер, яку вкласти у файл. Бажано, щоб така таблиця увесь час була перед очима дитини. Інколи, якщо у дитини виникне бажання, можна

допомогти їй виготовити власну книжечку-довідник із написання літер. Позитивні результати дає робота ліворукої дитини з алфавітною таблицею. Працюючи з такою таблицею по 5-7 хвилин щодня (обводячи через прозорий поліетилен прописні букви ручкою), дитина вже через короткий час досягає чудових результатів у оволодінні навичками письма. Під час опрацювання ліворукою дитиною кожного графічного елемента необхідно дотримуватися певної послідовності дій: пояснити, як пишеться графічний елемент (буква): з якої крапки починається рух, куди він спрямований, як змінюється траєкторія, де рух припиняється. У поясненні не має бути жодного незрозумілого або незнайомого слова. Необхідно показати зразок виконання руху, написання графічного елемента; виконання руху під диктовку в уповільненому темпі. Під час роботи звернути увагу на учня, а після її закінчення детально розібрати, чи все він виконав правильно.

Хочеться, щоб маленькі учні не мали жодних проблем в оволодінні секретами каліграфічного письма. Поки ще немає чіткої і однозначної відповіді на питання про те, що є причиною ліворукості і чим відрізняються праворукі і ліворукі люди. Одне безсумнівно - ліворукість не можна вважати причиною порушень або відхилень у розвитку, причиною знижених інтелектуальних і фізичних можливостей.

Література

1. Дідківська І. Ліворукі діти потребують постійної уваги і підтримки // Освіта України. – 2002. – 15 березня. – с.5
1. Николаева Е. И. Феномен леворукости: Выявление и обучение леворуких детей / Е. И. Николаева // Дошкольная педагогика. - Март-Апрель, 2004.
2. Сиротюк А. Адаптація ліворукої дитини в «праворукому» світі // Психолог. – 2002. – травень. – с.23-25/